Referat fra møte i nasjonalt brukerråd (NBR) 23.04.25

Tid: 23. april 2025 kl 12-16
Sted: Statped i Oslo, Gamle Hovsetervei 3 / digitalt (Webex)

Referent: Vibeke Fjeld / Inger Larsen

Deltakere fra brukerorganisasjonene
Sverre Fuglerud, FFO, Norges Blindeforbund, vara (fysisk)
Hans-Petter Østreng, FFO, Hørselshemmedes Landsforbund (fysisk)
Marit Winjor, FFO, Hørselshemmedes Landsforbund, vara (fysisk)
Benthe Lill Krigerød, FFO, Epilepsiforbundet (fysisk)
Trond Løvdok, FFO, ADHD Norge (digitalt)
Yngve Søderholm-Nodland, FFO, Norsk Tourette Forening (digtalt)
Robyn Grønhaug, FFO, FFO sentralt, vara (fysisk)
Annbjørg Horgar, FFO, Norges Døveforbund (digitalt)
Elisabeth Frantzen Holte, FFO, Norges Døveforbund, vara (digitalt)
Linda Djuve, FFO, Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (fysisk)
Ruth Gravdal, FFO, Autismeforeningen, vara (digitalt) (deler av møtet)
Monika Andersen, SAFO, Norsk Forbund for utviklingshemmede (digitalt)
Marianne Grav Semner, SAFO, Handikappede Barns Foreldreforening, vara (fysisk)
Kari Schjøll Brede, SAFO, Foreningen Norges Døvblinde (fysisk)
Ingrid Thunem, UngFunk, Unge Funksjonshemmede (digitalt)
Maren Hagen Fuglesang, UngFunk, Unge Funksjonshemmede, vara (fysisk)

Deltakere fra Statped
Annemarie Bechmann Hansen, direktør (t.o.m. sak 8)
Kjell Håkon Andersen, divisjonsdirektør
Håkon Fenstad, kommunikasjonsdirektør
Walter Frøyen, divisjonsdirektør, (orientering fra Statped)
Kristina Medin, avdelingsleder (t.o.m. sak 8)
Inga Fjelltveit Skagseth, seniorrådgiver (sak 9)
Nora Børø, seniorrådgiver (sak 9)
Vibeke Fjeld, sekretariat
Inger Larsen, sekretariat

Observatør fra Udir
Hildegunn Nordby Strand, seniorrådgiver, avdeling for inkludering og pedagogisk støtte

Godkjenning av innkalling og saksliste
Innkalling og saksliste ble godkjent.

Statped

Innledning ved leder

Hans-Petter Østreng informerte fra møte 24. mars 2025 mellom leder og nestleder i NBR og Statped om innretting av møtene i nasjonalt brukerråd. Han informerte om at det er viktig at saker blir meldt inn på forhånd. I tillegg ble det trukket fram at brukerrådet ikke er en interessepolitisk arena, og at det kan være en krevende balansegang mellom brukermedvirkning i Statped og organisasjonenes interessepolitiske arbeid.

Innspill i møtet fra medlemmer:

- Det ble etterspurt rutine for å melde inn saker til møtene og frister for dette.
- Det er kompliserte skillelinjer mellom brukermedvirkning og interessepolitikk og vanskelig å definere tydelig hvilke saker man kan ta opp i brukerrådet.
- Det er ikke en entydig forståelse av hva man forstår med politikk og politiske saker, men avklaringer om dette kan best skje i konkrete saker.
- Ønske om at KD kan gi informasjon i brukerrådet og svare på spørsmål knyttet til f.eks. tildelingsbrevet til Statped.
- Motivasjon for å være med i rådet er ønsket om å bringe inn brukerperspektivet og fortelle Statped "hvor skoen trykker".
- Forslag om at nasjonalt brukerråd kan utarbeide uttalelser i etterkant av møter som Statped kan formidle til KD.

Kommentarer fra Statped:

- Statped er svært interessert i og har stor nytte av å få innsikt i erfaringer og utfordringer fra medlemmene, men rådsmøtene skal ikke fungere som politisk verksted.
- Statped kan ikke svare ut saker som ikke er innenfor vårt oppdrag.
- Mandat for brukerråd i Statped inneholder rutiner for brukerrådenes møter. Sakliste skal sendes ut 2 uker før møtet. Det er behov for å avklare tidsfrister for innmelding av saker fra medlemmene og rutiner for dette.

Orientering fra Statped

Elevkurs på sansetapområdet v/ Walter Frøyen.
Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Innspill fra medlemmene i møtet:

- Det er utfordringer knyttet til økonomi (dekning av tapt arbeidsfortjeneste og reise- og oppholdsutgifter) både når det gjelder elevkurs, deltidsopplæring og Se mitt språk-kurs.
- Det er ulik praksis mellom kommuner og mellom NAV-kontorer når det gjelder dekning av utgifter.
- Statped bør ha møte med NAV og Kommunaldepartementet om ulik praksis når det gjelder dekning av tapt arbeidsfortjeneste.

- Det er behov for å tydeliggjøre hva som kan være barrierer for deltakelse på kurs i Statped.

Kommentarer fra Statped:

- Det er ingen juridiske endringer når det gjelder rett til dekning av utgifter.
- Viktig informasjon for Statped at det er store forskjeller når det gjelder økonomi.
- Statped har ikke mulighet eller rolle til å dekke utgifter i forbindelse med deltakelse på kurs.
- Statped har orientert KD om utfordringer knyttet til økonomi i forbindelse med elevkurs, deltidsopplæring og Se mitt språk-kurs, men vil spisse inn risikovurdering når det gjelder økonomi.

07/2025 Statpedundersøkelsen 2024

Bakgrunn for saken: I omstillingsperioden har Rambøll på oppdrag fra Statped gjennomført Statpedundersøkelsen i 2020, 2022 og 2024 for å finne ut hvordan brukere og samarbeidspartnere vurderer tjenestene våre.

Saksvedlegg: Statpedundersøkelsen | statped.no

Kristina Medin presenterte hovedfunnene. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Statped ønsket innspill knyttet til:

- hva Statped i særlig grad bør legge vekt på i arbeidet med å følge opp undersøkelsen
- framtidige undersøkelser for å finne ut hvordan brukere og samarbeidspartnere vurderer tjenestene våre
- hva som skal til for å øke svarprosenten fra brukere i slike undersøkelser

Innspill i møtet:

- Det vil være interessant å se på resultater på tvers av fagområder.
- Viktig å se nærmere på hva som er årsaker til at praksis ikke blir endret som følge av tjenester fra Statped.
- At kommunene vurderer sin kompetanse på det spesialpedagogiske området som lav, kan sees i sammenheng med at kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis ikke har hatt ønsket effekt.
- Kjennskap til Statped er et område som man lett kan gjøre noe med.
- Det er uklart hvordan inkludering er definert i undersøkelsen og dermed også vanskelig å måle resultatene.
- Det er et omfattende og alvorlig problem at kommunene melder om utfordringer med inkluderende praksis.
- Spør-oss-tjenesten er meget bra og må ikke endres.

Forslag for å få opp svarprosenten:

- Brukerorganisasjonene kan videreformidle til sine medlemmer
- Unngå å sende ut til foreldre og brukere i ferier da dette kan være belastende perioder
- Kort ned undersøkelsen
- Vurder språkbruken i invitasjonen til undersøkelsen
- Få tydeligere fram betydningen av å få svar
- Få inn svar fra foreldre når de er på kurs

Forslag til framtidige undersøkelser

- Vurder bruk av fokusgruppeintervjuer eller dybdeintervjuer som supplement

Statped informerte om at KD får informasjon om brukerundersøkelsen blant annet gjennom årsrapporten. Statped kompetanse er en satsning som skal arbeide for å skreddersy kompetansetilbud til kommuner med tanke på spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

08/2025 Årsrapport for 2024

Bakgrunn for saken: Statped har levert årsrapport for 2024 til Kunnskapsdepartementet.

Saksvedlegg: Årsrapport | statped.no

Annemarie Bechmann Hansen presenterte sentrale temaer. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Statped ønsket innspill knyttet til:

- beskrivelsen av de gjenstridige problemene i leders beretning
- risikoene og risikoreduserende tiltak som er beskrevet
- kunnskapsgrunnlag som organisasjonene kjenner til (forskning, utviklingsarbeid, rapporter eller annet) som kan være relevant for Statped å kjenne til knyttet til arbeid med prioriterte innsatsområder for 2025

Innspill i møtet:

- Risiko knyttet til utdanning på sansetapområdet er forsterket ved at tilbudet om utdanning i synspedagogikk ved Universitetet i Sørøst-Norge er lagt ned.
- Det er fortsatt behov for støtte fra Statped til utredninger av hjelpemidler i samarbeid med NAV.
- Kommuner har ikke kompetanse eller ressurser til å tilby rehabiliteringstilbud til personer som nylig har mistet synet.

- Statped må ta i bruk digitale løsninger i den grad det er mulig.
- Funksjonshemmede er en heterogen gruppe som har til felles at alle møter barrierer i samfunnet.
- Statped bør gi personer med funksjonsnedsettelse arbeid.
- Personer med døvblindhet mottar tilbud fra Eikholt og får tjenester i Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde som gir andre rettigheter enn andre brukergrupper.
- Barn og elever med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) er en stor gruppe som i for liten grad får individtjenester fra Statped.
- Læremiddeloppdraget til Statped bør utvides til å gjelde også barn og elever med behov for ASK.

Statped informerte om digitalt førstevalg og at det arbeides med en digitaliseringsstrategi. Digitalisering er også sentralt på læremiddel- og læringsressursområdet i Statped.

Statped har ansatte med funksjonsnedsettelser og høy kompetanse. Det legges vekt på å støtte videreutdanning av medarbeidere, denne potten er ikke endret på tross av nedskjæringer i omstillingsperioden.

Statped informerte om at det nå foretas en gjennomgang av Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB). Statpeds arbeid i NKDB er finansiert gjennom spesialisthelsetjenesten.

Det var enighet om at temaet ASK skal tas opp som egen sak på seinere møte i nasjonalt brukerråd.

09/2025 Utvikling av Statpeds eksterne samarbeid

Bakgrunn for saken: Statped arbeider med å utvikle et systematisk samarbeid med ulike eksterne samarbeidsparter.

Inga Fjelltveit Skagseth og Nora Børø presenterte saken. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Samarbeid med spesialisthelsetjenesten

Saksvedlegg: Forslag til ramme for samarbeid mellom Statped og habiliteringstjenestene for barn, unge og voksne

Bakgrunn: Statped har som vi tidligere har gitt informasjon om, inngått rammeavtale og samarbeidsavtaler med spesialisthelsetjenestene. I samarbeid med habiliteringstjenesten for barn, unge og voksne (HABU) har Statped utarbeidet et forslag til samhandlingsdokument.

Statped ønsker innspill til dokumentet.

Samhandlingsrutiner med spesialisthelsetjenesten om strakstjenester

Saksvedlegg: Samhandlingsrutiner for strakstilbud

Det ble gitt kort informasjon om samhandlingsrutiner innen ervervet hjerneskade, ved nyoppdaget alvorlig synssvekkelse eller blindhet og innen hørsel.

Sansetaprapporten

Saksvedlegg: Sluttrapport, oppdrag for ivaretakelse av sansetapgruppene

Det ble gitt kort informasjon om rapporten.

Samarbeid med NAV Hjelpemidler og tilrettelegging

Saksvedlegg: Samarbeidsavtale mellom Statped og NAV Hjelpemidler og tilrettelegging

Statped inngikk samarbeidsavtale i mai 2024. Det ble gitt kort informasjon om samarbeidet og utvikling av møtearenaer.

På grunn av for kort tid i møtet, ble det avtalt at organisasjonene skulle få anledning til å sende skriftlig innspill til denne saken innen 15. mai 2025. Statped ønsker innspill til forslag til ramme for samarbeid mellom Statped og habiliteringstjenestene for barn, unge og voksne. Dette dokumentet er under arbeid.

I tillegg ønsker Statped skriftlige innspill knyttet til strakstjenester, sansetaprapporten og samarbeidet med NAV hjelpemidler og tilrettelegging.

10/2025 Eventuelt

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) ble meldt som eventueltsak fra Handikappede Barns Foreldreforening. Temaet ble tatt opp under sak 8/2025 Årsrapport for 2024. Tas opp i et senere møte som en egen sak.